Publicat pe (https://bnm.md)

26.11.2024

Ce sunt rezervele internaționale și ce rol joacă în economie

Rezervele internaționale (activele oficiale de rezervă) sunt activele externe, care sunt controlate de către autoritatea monetară a unei ţări (Banca Națională în cazul Republicii Moldova) și liber disponibile acestora pentru acoperirea necesităţilor de finanţare a balanţei de plăţi, onorarea angajamentelor externe, intervenții valutare în scopul atenuării fluctuațiilor excesive ale cursului de schimb oficial și cu alte scopuri conexe, cum ar fi menținerea încrederii în moneda națională și în economie.

Pentru ce se folosesc rezervele internaționale

Rezervele internaționale sunt necesare pentru realizarea a cel puțin trei scopuri importante pentru țară: (1) gestionarea crizelor financiare, (2) primirea și rambursarea creditelor externe și (3) atragerea investițiilor.

Rezervele internaționale pot fi considerate un fond de asigurare sau o plasă de siguranță care permite protejarea economiei de șocurile externe. De exemplu, în cazul creșterii spontane a prețurilor pe piețele externe la produsele pe care le importăm (ex: creșterea rapidă a prețului gazelor naturale sau al carburanților), poate surveni necesitatea de a achita rapid sume mari în valută. Piața nu întotdeauna poate acoperi această nevoiecu valuta disponibilă în acel moment, ceea ce poate conduce la o depreciere bruscă a monedei naționale. Pentru a nu admite astfel de fluctuații puternice, banca centrală poate interveni pe piața valutară, vânzând din rezervele sale suma necesară de valută și astfel evitând salturile prea mari ale cursului de schimb oficial. Un alt exemplu poate fi panica pe piața valutară cauzată de evenimente extreme, cum ar fi un război. Bunăoară, în februarie și martie 2022, atunci când populația din Republica Moldova a luat cu asalt unitățile de schimb valutar ale băncilor și casele de schimb valutar pentru a-și converti leii în dolari SUA și euro, Banca Națională a Moldovei a furnizat valuta necesară pe piață, vânzând din rezervele internaționale circa 370 milioane de dolari SUA. Astfel, a fost evitată o depreciere bruscă a leului moldovenesc și, implicit, o inflație galopantă, care s-ar fi declanșat dacă BNM nu intervenea. După calmarea pieței, populația a început să schimbe înapoi valuta în lei, iar rezervele internaționale ale statului s-au restabilit prin cumpărarea de către BNM a valutei din piață. Rezervele internaționale, astfel, și-au îndeplinit rolul de stabilizare una din funcțiile pentru care se constituie.

O altă utilizare a rezervelor internaționale este deservirea datoriei publice externe. Statul își colectează veniturile în lei (din impozite și taxe), însă trebuie să ramburseze împrumuturile externe în valută. Prin urmare, atunci când Ministerul Finanțelor rambursează un împrumut extern sau plătește dobânzi la acest împrumut, plățile se efectuează din contul rezervelor internaționale. Astfel, rezervele fac posibilă plata datoriilor externe. În absența ipotetică a acestora, neîndeplinirea obligațiilor financiare de către stat ar conduce la deteriorarea ratingului țării și la imposibilitatea de a mai obține finanțarea externă pentru acoperirea cheltuielilor bugetare.

De asemenea, volumul rezervelor internaționale are un impact major asupra reputației unei țări și a atractivității acesteia pentru investitori. Atunci când țara dispune de rezerve internaționale suficiente, investitorii străini au certitudinea că, în cazul în care doresc să-și retragă investițiile sau să repatrieze profiturile în valută, o pot face în orice moment, fără pierderi semnificative cauzate de fluctuațiile cursului valutar. Incapacitatea unei țări de a oferi investitorilor această certitudine din cauza insuficienței rezervelor internaționale poate determina reducerea investițiilor noi sau închiderea întreprinderilor cu capital străin.

Cum ne dăm seama dacă rezervele valutare sunt suficiente

Există mai mulți indicatori conform cărora se apreciază suficiența rezervelor internaționale. Printre aceștia se enumeră: (1) acoperirea a cel puțin 3 luni de import de bunuri și servicii; (2) acoperirea integrală a datoriei externe pe termen scurt; (3) acoperirea a 20 la sută din masa monetară M2; (4) acoperirea a 100-150 la sută din suma: 30 la sută din datoria externă pe termen scurt + 15 la sută din alte angajamente externe + 5 la sută din M2 + 5 la sută din exporturi de bunuri și servicii.

Care sunt principiile de gestionare a rezervelor internaționale

O caracteristică importantă a rezervelor internaționale este siguranța, ceea ce presupune că rezervele sunt păstrate doar în instituții financiare de încredere și în instrumente cu risc scăzut, emise de instituții cu o reputație foarte bună. O altă trăsătură caracteristică a rezervelor internaționale este disponibilitatea lor imediată sau, cu alte cuvinte, gradul înalt de lichiditate. Lichiditatea reprezintă capacitatea activelor de a fi convertite în bani rapid și la un preț acceptabil. Pentru a asigura această trăsătură a rezervelor, investițiile se efectuează în active internaționale foarte lichide, cum ar fi valutele liber convertibile (în numerar sau în cont), titlurile de valoare în aceste valute și aurul monetar.

Unde se păstrează rezervele internaționale

Unul dintre cele mai importante principii în administrarea rezervelor, ca și a tuturor investițiilor, este diversificarea. De aceea, BNM își păstrează rezervele internaționale nu într-o singură țară sau bancă, ci

diversifică portofoliul, limitând expunerea la risc. Lingourile de aur incluse în rezervele internaționale se păstrează în țară, iar rezervele sub formă de titluri de valoare sau bani în cont se păstrează în străinătate. Rezervele internaționale păstrate în afara țării sunt depozitate în conturile băncilor centrale ale altor țări, ale organizațiilor financiare internaționale sau ale marilor bănci comerciale din străinătate și, de asemenea, sunt investite în titluri de valoare străine.

Pentru rezervele internaționale păstrate în străinătate, BNM primește dobânzi. Este important ca, pe de o parte, veniturile obținute din gestionarea rezervelor să fie cât mai mari, iar pe de altă parte, rezervele să fie investite în instrumente cât mai sigure. De aceea, BNM, asemenea oricărui investitor, caută echilibrul între siguranța investițiilor și profitabilitatea lor.

Atunci când are nevoie, BNM poate accesa cu ușurință rezervele internaționale păstrate în străinătate și le poate utiliza conform destinației: pentru intervenții pe piața valutară, deservirea datoriei externe a statului sau alte scopuri conexe. Astfel, chiar dacă o mare parte din rezerve se păstrează peste hotare (numerarul în valută, aurul se păstrează la BNM), aceasta nicidecum nu împiedică servirea intereselor economice ale țării.

Din ce surse se formează rezervele internaționale

Activele de rezervă se completează din mai multe surse:

- Cumpărarea de valută pe piața interbancară locală prin intervenții valutare realizate de BNM;
- Împrumuturile și granturile externe: fondurile obținute de administrația publică de la creditorii străini, care pentru a putea fi utilizate, este necesar să fie convertite în moneda națională. Astfel, banca centrală eliberează administrației publice moneda națională în schimbul valutei împrumutate, care rămâne în rezerve;
- Alte surse: i) dobânzi, comisioane și alte venituri în valută rezultate din operațiuni specifice de administrare a rezervelor; ii)completarea de către băncile licențiate a conturilor rezervelor obligatorii în valută în cazul majorării mijloacelor atrase supuse rezervării în valută și/sau a normei rezervelor obligatorii în valută.

De ce nu folosim rezervele internaționale pentru investiții în dezvoltarea economică a țării

Această întrebare apare destul de frecvent. De fapt, rezervele internaționale sprijină dezvoltarea economică a țării. Potrivit celor enunțate mai sus, rezervele internaționale protejează economia națională de șocurile externe, ajutând atât exportatorii, cât și importatorii să activeze eficient, în condiții de stabilitate a cursului de schimb, fără fluctuații extreme. Suplimentar, nivelul rezervelor internaționale contribuie la menținerea ratingului de țară și atragerea finanțării externe sub formă de investiții străine directe și împrumuturi pentru dezvoltarea antreprenoriatului și infrastructurii. În final, cu ajutorul rezervelor internaționale putem să achităm importurile primordiale pentru economie (de exemplu, de resurse energetice) chiar și atunci când pe piață nu este suficientă valută. În lipsa rezervelor, activitatea de comerț exterior ar fi prea riscantă, investitorii și-ar pierde încrederea în țară, iar livrarea neîntreruptă a importurilor necesare nu ar fi posibilă, ceea ce ar submina creșterea economică.

De ce totuși așteptăm investiții și nu cheltuim direct rezervele internaționale, bunăoară, pentru drumuri sau finanțarea întreprinderilor

Trebuie să ne amintim din ce surse s-au format rezervele internaționale ale Republicii Moldova: preponderent, din cumpărarea de către BNM a valutei pe piața valutară internă și din împrumuturile externe ale statului. Atunci când BNM a cumpărat valută pe piața internă, deja a eliberat în schimbul acesteia un anumit volum de lei moldovenești. Prin urmare, valuta din rezervele internaționale reprezintă echivalentul leilor moldovenești eliberați în economie. Atunci când guvernul folosește împrumuturi externe pentru a finanța, de exemplu, construcția drumurilor, valuta împrumutată trece în rezerve, iar BNM îi eliberează guvernului lei moldovenești în schimbul acestei valute. Prin urmare, propunerea de a folosi rezervele internaționale pentru a finanța construcția drumurilor echivalează cu propunerea de a cheltui unii

și aceiași bani de două ori. Există un proverb care spune că nu poți avea concomitent și untul și banii din vânzarea untului. Nu poți avea și leii, și valuta contra căreia au fost eliberați acești lei.

Este adevărat că unele țări au fonduri valutare de stat pe care le folosesc pentru diferite necesități publice. Trăsătura comună a acelor țări este producția și exportul foarte mare de petrol pe cap de locuitor, din care s-au acumulat fondurile lor de rezervă. Moldova însă nu este o țară exportatoare de resurse naturale și nici nu a avut excedente comerciale în ultimii 30 de ani din care să-și acumuleze astfel de fonduri.

Tag-uri

Ce sunt rezervele internaționale și ce rol joacă în economie [1]

educație financiară pentur toți [2]

campania de educatie financiara [3]

campanie de educație financiară [4]

campania de educatie financiar [5]

Educație financiară pentru toți [6]

Educația financară pentru toți [7]

Sursa URL:
https://bnm.md/ro/content/ce-sunt-rezervele-internationale-si-ce-rol-joaca-economie-0

Legături conexe:

[1] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Ce sunt rezervele internaționale și ce rol joacă în economie [2] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=educație financiară pentur toți [3] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=campania de educatie financiara [4] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=campanie de educație financiară [5] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=campania de educatie financiar [6] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Educație financiară pentru toți [7] https://bnm.md/ro/search?hashtags[0]=Educația financară pentru toți